

SA EPIFondi kaudu HASARTMÄNGUMAKSU LAEKUMISEST ANTUD TOETUSE KASUTAMISE VAHEARUANDE (periood 01.01.2019-31.12.2019) LISA 3 – Lühiülevaade projekti teostumisest (sh hinnang projekti teostumisele võrreldes taotluses esitatuga)

PROJEKTI NIMETUS: EPIKoja tegevusprogramm 2019

ÜLEVAADE PROJEKTI TEOSTUMISEST:

1. Projekti sisuline kokkuvõte

1.1. Organisatsiooni lühitutvustus

Eesti Puuetega Inimeste Koda (edaspidi EPIKoda) on katusorganisatsioon, mis ühendab puuetega inimeste ja krooniliste haigete ühendusi ning liite üle Eesti. 31.12.2019 seisuga kuulub EPIKotta 48 üle-eestilist puuetega inimeste või krooniliste haigete organisatsiooni, nendest 32 erinevat liitu ja 16 maakondlikku puuetega inimeste koda ning viis toetajaliikmest organisatsiooni Kokku esindab EPIKoda u 285 organisatsiooni u 22 000 liikmega. Eestis on 31.09.2019 seisuga üle 158 000 ametlikult tuvastatud puudega inimese.

Arengukavale 2017-2023 vastavalt on **EPIKoja visioon** olla sõltumatu ja professionaalne puudevaldkonna poliitika ja ühiskonna arvamuse kujundaja.

EPIKoja missioon on puuetega inimeste ja krooniliste haigete elukvaliteedi, ühiskonda kaasatuse ning eneseteostuse võimaluste tõstmine läbi huvikaitse ja koostöö.

Arengukava 2017-2023 strateegiliste eesmärgid:

1. Puuetega inimeste ja krooniliste haigete huvid ja õigused on poliitikakujunduses arvesse võetud.
2. Puuetega inimeste ja krooniliste haigete kaasatus ühiskonda ja eneseteostuse võimalused on paranenud.
3. EPIKoda on tugev, avatud, professionaalne ja jätkusuutlik organisatsioon

EPIKoja arengukava tervikversioon: <http://www.epikoda.ee/wp-content/uploads/2012/04/EPIKoja-arengukava-2017-2023-PDF.pdf>

1.2. Projekti eesmärgid

2019. aastat tegevusprogrammi prioriteetid toetuvad arengukava strateegilistele eesmärkidele ja on:

1. ÜRO puuetega inimese õiguste konventsiooni (PIK) variraporti kaitsmine ÜRO-s ja PIK järelevalve käivitamisele kaasaitamine Eestis. *(seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 1 ja 2)*
2. Huvikaitse puuetega inimeste poliitika uute suundade väljatöötamisel. *(seotud eesmärgiga 1 ja 2)*
3. EPIKoja ja liikmete jätkusuutlik areng. *(seotud eesmärgiga 3)*

1.3. Projekti sihtgrupid

- EPIKoja liikmesorganisatsioonid (48 otseliiget, 4 toetajaliiget, u 285 liikmesorganisatsiooni, ~ 22

000 liiget)

- puudega inimesed, kroonilised haiged ning nende pereliikmed (~158 000 puudega inimest);
- puuetega inimeste ja krooniliste haigetega tegelevad rakendusasutused (nt Eesti Töötukassa, Sotsiaalkindlustusamet, Haigekassa);
- puuetega inimestega tegelevad spetsialistid, tööandjad, haridusvaldkonna spetsialistid;
- poliitikakujundajad (nt ministeeriumid, riigiasutused, Riigikogu komisjonid jt):
- võrdset kohtlemist edendavad institutsioonid ja koostöövõrgustikud (nt õiguskantsler, võrdõigusvolinik);
- laiem avalikkus.

1.4. Koostööpartner(id) projekti elluviimisel:

Eesti Puuetega Inimeste Fond SA, Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Kultuuriministeerium, Justiitsministeerium, Riigikantselei, Õiguskantsler, Riigikogu Sotsiaalkomisjon, Riigikogu Majanduskomisjon, Sotsiaalkindlustusamet, Eesti Haigekassa, Eesti Töötukassa, Terviseamet, Tööinspeksioon, Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve amet, Võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse volinik, Riigikontrolör, Eesti Koostöökoogu, Eesti Haridusfoorum, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus, Eesti Tööstajate Keskkliit, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Tallinna linnavalitsus, SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital, SA Innove, SA Archimedes, SA Kutsekoda, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Noorteagentuur, Eesti Inimõiguste Keskus, Mõttekoda Praxis, SA Eesti Agrenska Fond, Eesti Lastekaitse Liit, Eesti Patsientide Liit, Connected Health klaster, Vabariiklaste Liit, Eesti Rahvusringhääling, Õigusteasutuste Büroo SA, AS Hoolekandeteenused, Ligipääsetavuse Foorum MTÜ, Apollo raamatupoodide kett, Pro Civitas SA, puuetega inimeste organisatsioonid jpt. Euroopa tasandil: European Disability Forum; European Patient's Forum; EURORDIS, Euroopa Komisjon, ÜRO puuetega inimeste õiguste komitee.

1.5. Kokku osales tegevustes

01.01.2019 - 31.12.2019 osales otsetegevustes 2005 inimest, kes osalesid EPIKoja poolt korraldatud koosolekutel, ümarlaudadel, koolitustel, valimisdebatil, kultuurfestivalil ja muudel üritustel. Lisaks esineti ettekannetega koostööpartnerite poolt korraldatud sündmustel 11 korral, auditooriumiks kokku 682 inimest. Kokku osales tegevustes 2687 inimest.

Täiendavalt osalesid EPIKoja esindajad 167 koostööpartnerite poolt korraldatud koosolekul, konverentsil, koolitusel jne. Täpsem info osalejate ja ürituste sisu kohta säilitatakse EPIKoja ürituste 2019 ja projektide kaustades ning elektroonilises registris. Vt lisaks punkt 3 Elluviidud tegevused.

1.6. Täiendavate ressursside taotlemiseks esitatud taotlused (ning kas need rahuldati):

2019. aastal esitati täiendavate ressursside taotlemiseks 4 uut taotlust millest sai positiivse rahastusotsuse 2. Edukaks osutusid Laulu- ja Tantsupeo ligipääsetavus projekt (Kultuuriministeerium) ja KÜSK AHE (organisatsiooni arenguhüppe projekti ettevalmistav projekt) Jätkus ka 7 varem rahastusotsuse saanud projekti elluviimine. Lisaks viidi Eesti Haigekassa tellimisel ellu projekt Hambaarstide koolitused ja jätkati annetuste kogumist käsiraamatu Teekond erilise lapse kõrval kordustrükiks.

Rahastustaotlust ei rahuldatud (vt ka punkt 3.6 Majanduslik külg):

1. Projektitaotlus Põhjamaade Heaolu Keskustaotlusvooru koostööks Põhjamaade, Baltimaade ja Loode-Venemaa puudevaldkonna organisatsioonide vahel summas 46 496 ei osutunud edukaks.

Projekti tegevused kirjeldatakse alaprojektides allpool (vt osa 3 Elluviidud tegevused). Sisutegevust toetab korrektne finantsarvestus ning haldustöötajad Toompuiestee 10 maja haldamiseks.

2. Palume välja tuua muudatused projektitaotluses esitatud ja projekti täitmise tegelike üldnäitajate osas, põhjendada:

Muudatusi ei esinenud.

3. Projekti oodatavate ja projekti täitmise tegelike mõõdetavate tulemuste võrdlus.

1. Üldkoosolekud – 2/2
2. Juhatuse ja tegevmeeskonna arendusseminar-õppevisiit – 1/1
3. Tegevmeeskonna arendusseminar-õppevisiit – 1/1
4. Juhatuse koosolekud – 6/9
5. Liikmesorganisatsioonide koolitused – 2/2
6. Liikmeklubid liikmesorganisatsioonidele – 2/2
7. Regionaalsed infopäevad – 2/2
8. Teematilised ümarlauad – 3/4
9. Miniuuring liikmete hulgas – 1/1
10. Puuetega inimeste kultuurifestival – 1/1
11. ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni variaraporti ingl k lühiversiooni esitamine ÜRO-le – 1/1
12. ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni variaraporti eelkaitsmine ja kaitsmine ÜRO puuetega inimeste õiguste komitees – 2/1
13. Rahvusvahelise puuetega inimeste päeva konverents – 1/1
14. Poliitikakujundajatele EPIKoja poolne ühisarvamus õigusaktidele, arengukavadele, programmidele esitamine ja koostööpartneritele ekspertarvamuste esitamine – 30/52
15. Ettekanded koostööpartnerite korraldatud konverentsidel, seminaridel, teabepäevadel jm. – 12/11
16. Osalemine töögruppides, komisjonides, nõukogudes ja ümarlaudadel – 25/42
17. Osalemine EDF juhatuse koosolekutel – 2/2 ja üldkoosolekul -1/1 ja EPF üldkoosolekul – 1/1
18. Osalemine EK ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni Work Forumil – 1/1
19. Osalemine EL puuetega inimeste päeva üritusel – 1/1
20. Ajakiri "Sinuga" – 2/2 x 1000 eks
21. Taskuhäälingu saated (podcastid) – 5/3
22. EPIKoja kodulehekülje uus kujundus ja sisu – 1/1
23. Kommentaarid, pressiteated, sõnavõttud ja artiklid meedias – 30/45

24. Elluviidud tegevused.

Alljärgnevalt on toodud juhend projekti rakendamise käigus elluviidud tegevuste kirjeldamiseks. Palume märkida ära ka kõik projektiga seotud positiivsed ja negatiivsed kogemused. Võimalusel siia lisada ka projekti elluviimisega seotud väljundid (video, fotod, veebilehekülg, artiklid jne) ning informatsioon nende levitamise kohta.

EPIKoja planeeritud tegevused viisime 2019. aastal läbi alaprojektide lõikes.

Alaprojektid on järgmised: 1. Arendustegevused; 2. Huvikaitse tegevused; 3. Haldus ja administreerimine; 4. Välissuhted; 5. Info ja kommunikatsioon; 6. Toompuiestee 10 haldus. Lisaks EPIFondist rahastatud tegevusprogrammile viisime 2019 aasta I poolaastal ellu täiendavalt rahastatud projekte (vt punkt 3 Elluviidud tegevused lõpus.)

3.1. Tegevuste kirjeldus

Palume anda tegevuste üldkirjeldus (kontekst, teema jms)

Alaprojekt 1. Arendustegevused

Planeeritud ja elluviidud tegevused detailselt:

1. 2 üldkoosolekut 10.05 ja 01.11 Tallinnas EPIKojas.
2. 1 juhatuse ja tegevmeeskonna arendusseminar-õppevisiit 07-08.01 Rakveres
3. 1 tegevmeeskonna arendusseminar-õppevisiit 17-19.04 Stochkolmis
4. 9 juhatuse koosolekut 07.01, 10.05, 14.08, 07.10 01.11, 17.12, 3 e-koosolekud 7.03, 28.05 ja 11.11.
5. 1 koolitus liikmetele Tallinnas EPIKojas 01.10 (Toimetuleks raske kliendiga)
6. 1 koolitus-õppevisiit liikmetele 14-15.08 (EPIKoja suvekool)
7. 2 liikmeklubi kohtumist liikmetele 19.09 Valgas ja 20.11 Keilas.
8. 2 regionaalset infopäeva maakonnakeskustes 22.11 Jõhvis ja 25.11 Pärnus. Teema: sotsiaal- ja tööturuteenused.
9. 1 harvikaiguste ümarlaud koostöös Eesti Agrenska Fondiga 01.03 Tallinnas EPIKojas, patsiendiorganisatsioonide ümarlaud EPIKojas 20.06. 1 ümarlaud laulu- ja tantsupeo ligipäasetavuse kokkuvõtteks analüüsiks EPIKojas 21.08.
10. 1 miniuuring liikmete hulgas oktoobris ja novembris „EPIKoja võrgustiku organisatsioonide vajadused jätkusuutlikkuseks muutuvates välitingimustes“
11. Puuetega inimeste XXIV kultuurfestivali ettevalmistamine ja läbiviimine 24-25.05 Rakveres koostöös Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Kojaga. Festival toimus esmakordselt Rakvere Teatris Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Kojas eestvedamisel. Esimene päev oli konkursipäev, millel esines 20 kollektiivi 174 inimesega. Teine päev oli vabalava päralt, kus võisid esineda kõik soovijad ja lavale astus 14 kollektiivi 193 inimesega. Pealtvaatajaid kogunes kahe päeva peale kokku 499. Kultuurfestivali rikastas EPIKoja projekti Erasmus + erivajadustega noorte osavõtt - kokku 28 inimest Hollandist, Belgiast, Itaaliast ja Eestist. Festivali ettevalmistusse ja korraldusse kaasati hulgaliselt vabatahtlikke nii Lääne- Virumaa Puuetega Inimeste Kojast kui Kaitseväest. Osalejate ja publiku tagasiside festivalile oli väga positiivne. Festivali kaasrahastasid Audi/Stamina Vana-aasta heategevusjooks, Rakvere linn ja Lääne-Virumaa Omavalitsuste Liit.
12. Liikmesorganisatsioonide regulaarne nõustamine

(tegevused seotud arengukava tegevustega 2.2.3; 2.3.3; 2.4.2; 2.4.3; 3.1; 3.4)

*EPIFondi 2019. investeeringute ja soetuste vooru toel soetati videotehnika, mis võimaldab edastada EPIKoja sündmustest (nt infopäevad) avalikku või liikmetele

suunatud veebiülekanne videopildis ning toota järelvaadatavaid salvestusi. Esmakordselt kasutati veebiülekanne 10.05 üldkoosolekul, seejärel 10.05 infopäeval, 01.11 üldkoosolekul ja 03.12 aastakonverentsil.

Lisaks:

- EPIFondi poolt tellitud EPIKoja võrgustiku rahastuse ja huvikaitse uuringu läbiviimise toetamine (küsitluse küsimuste koosseis, valimi koosseis, kommunikatsioon, vahetulemuste avalik tutvustust).

(tegevused seotud arengukava tegevustega 2.2.3; 2.3.3; 2.4.3; 3.1; 3.4)

Alaprojekt 2. Huvikaitse tegevused

Planeeritud ja elluviidud tegevused detailselt:

1. Koostöö õiguskantsleri ja võrdõigusvolinikuga: Regulaarsed kohtumised ja kirjavahetus Õiguskantsleri puuetega inimeste õiguste valdkonna juhiga; koostöö ÜRO PIK variraporti esitamisel ja eelkaitsmisel, puuetega inimeste näituse „Sõna mõjutus: puue, suhtlus, katkestus“ ühine ettevalmistamine.
2. ÜRO PIK variraporti lühiversiooni koostamine, tõlkimine inglise keelde ning esitamine ÜRO-le 13.02
3. ÜRO PIK variraporti eelkaitsmine 09.04. II poolaastaks planeeritud kaitsmine lükkub ÜRO puuetega inimeste õiguste komitee kalendrist tulenevalt 2020. aastasse.
4. Poliitikakujundajate survestamine ÜRO PIK rakendamisel ja Võrdse kohtlemise seaduse muutmisel: Kohtumine sotsiaalministriga 11.06.
5. ÜRO PIK järelevalve sõltumatu komisjoni moodustamisele kaasaaitamine: EPIKoja esindaja Monika Haukanõmm osalemine 31.05 tegevust alustanud Õiguskantsleri Puuetega inimeste nõukojas.
6. Puuetega inimeste päeva rahvusvahelise konverentsi „Elu kui dokfilmis. Kes lavastab kohaliku tasandi sotsiaalkaitset?“ ettevalmistamine ja läbiviimine 03.12 Raplas.
7. Sihtgrupi (puuetega inimesed ja kroonilised haiged) jätkuv teavitamine ÜRO PIK sätestatud õigustest ja õiguste kaitse võimalustest: Esinemised meedias seoses ÜRO PIK variraportiga; Variraporti eelkaitsmise koolitus-töötuba 04.03. Õiguskantsleri kantselei ettekanne EPIKoja üldkogul 10.05. EPIKoja taskuhäälingu episood.
8. Aktiivne osalemine valdkonna õigusaktide, arengukavade ja programmide väljatöötamises ja muutmises koondades EPIKoja liikmesorganisatsioonide seisukohti ja ekspertarvamuste edastamine poliitikakujundajatele - 52
9. Aktiivne osalemine Võrdse kohtlemise võrgustiku, Inimõiguste ümarlaua ja Mitmekesisuse kokkuleppe töös
10. Tervishoiu-, sotsiaal-, haridus-, -töö ja ligipääsetavuse valdkonna spetsialistide ning tööandjate teadlikkuse tõstmise seotud tegevused: Ettekanded Eesti Tööandjate Keskkliidu ja PARE tööandjate ümarlaudadel; Laulu- ja tantsupeo ligipääsetavuse tagamine koostöös Kultuuriministeeriumi ja Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA-ga; hambaarstide koolitused puudega patsientidega suhtlemisest koostöös Haigekassaga, koolitused muuseumide töötajatele ja turismiettevõtjatele.
11. Ettekanded koostööpartnerite korraldatud konverentsidel, seminaridel, teabepäevadel jm. – 11 (nt kaasava alushariduse infopäevad, Erasmus + koordinaatorite õppepäev, Töövõime foorum, Põhja- ja Baltimaade puudepoliitika ja -praktika seminar)

(tegevused seotud arengukava *tegevustega 1.1.1 kuni 1.1.6; 1.2.2; 2.2.4; 2.3; 2.4.3, 2.5.2, 3.1 ja 3.4*)

Lisaks:

- Erakondade vaheline valimisdebatt 18.02.2019 koostöös Tallinna Puuetega Inimeste Kojaga. Valimisdebatil osalesid 8 Riigikogusse pürgiva erakonna esindajad ning debatist tehti veebiülekanne. Debatt on järelvaadatud: <https://www.youtube.com/watch?v=2ZI57kLMD8U>
- Variraporti eelkaitsmise koolitus-töötuba EPIKoja ja liikmesorganisatsioonide esindajate delegatsiooni liikmetele 04.03, 18 osalejat ja vaatelejana õiguskantsleri esindaja. (Läbiviija IDA (International Disability Association) esindaja Janina Arsenjeva).
- 2 töötuba erivajadustega laste/noorte vanematele „Erivajadustega noore toetamine kodu kaudu“ Astangu HEVI-kutsehariduse messil 14.03, 30 osalejat (Anneli Habicht).
- 2-päevane koolitus Tartu Rahvaulikoolis täiskavanukoolitajatele „Erivajadustega täiskasvanud õppija kaasamine täiskasvanukoolitustel“ 20 ja 27.03, 20 osalejat (Anneli Habicht).
- Kohtumine Muraste kooli õpilastega ja nägemispuude tutvustamine 13.05, 35 osalejat (Anneli Habicht, Jakob Rosin).
- Töötuba Tallinna Ülikooli noorsootöö tudengitele „Erivajadustega noorte kaasamine“ 14.04, 20 osalejat (Anneli Habicht).
- Koolitused Meremuuseumi, Tallinna Loomaaia ja Tallinna Botaanikaia töötajatele 20.11 ja 09.12. Kokku 45 osalejat. (Projektijuht Helen Kask, koolitajad EPIKoja liikmesorganisatsioonide esindajad)
- Aktiivne panustamine Riigikantselei poolt veetava Eesti 2035 strateegia koostamisse – kohtumised, ekspertsisend ja arengukava kaasamisürituste kommunikatsioon EPIKoja sihtgrupile. Riigikantselei nõustamine strateegia ürituste ligipääsetavuse küsimustes.
- Central Baltic Programme 2014-2020 Projekt CB786 Nature access to all raames nõustamine nii ehitusliku-, loodus- kui ka infokeskkonna ligipääsetavuse küsimustes, teabe- ja turundusmaterjalise tootmises.

Alaprojekt 3. Haldus ja administreerimine

Planeeritud ja elluviidud tegevused detailselt:

1. Puuetega inimeste ja krooniliste haigete esindamine töögruppides, komisjonides, nõukogudes ja ümarlaudadel - 42
2. Kommunikatsiooni- ja koordineerimistegevus liikmete ja koostööpartneritega rakendades kaasaegseid IKT vahendeid – uus kodulehekülg, Facebook kodulehekülg, e-registrid ja koostöödokumendid pilvekeskkonnas Google Drive
3. Puuetega inimeste ja krooniliste haigete nõustamine kohapeal, telefoni ja e-kirja teel
4. Igapäevase sisulise töö tegemiseks vajalikud tugitegevused (raamatupidamine, veebihooldus, IT-riistvara, bürooteenus, sideteenus, pangateenus, postiteenus, jne)

(tegevused seotud arengukava *tegevustega 1.1.3; 1.2.1; 2.1.1; 3.2-3.4*)

Alaprojekt 4. Välissuhted

Planeeritud ja elluviidud tegevused detailselt:

1. Euroopa Puudega Inimeste Foorum (EDF) juhatuse koosolekul Rumeenias Bukarestis 23.-24.03 osales EPIKoja juhatuse liige Toomas Mihkelson (saatjana EPIKoja nõustaja Kristi Rekand). 1.-2.06 osalesid EDF üldkogul Brüsselis – Toomas Mihkelson ja EPIKoja juhatuse liige Jakob Rosin (saatja Lili Tiri, ELIL tegevjuht) ja EPIKoja peaspetsialist Meelis Joost. Üldkoosoleku teisel päeval läbi viidud naiste õiguste CEDAW konventsiooni töörühmas osalesid Lili Tiri ja Meelis Joost. 3.06 osaleti veel ka EDF korraldatud arengukoostöö teemalisel miniseminaril. EDF juhatuse koosolek II poolaastal toimus EL eesistujariigi Soome pealinnas Helsingis 09.-10 novemberil, kus osales EPIKoja juhatuse liige Toomas Mihkelson. Juhatuse koosolekuga ühendatud toimus ligipääsetavuse teemaline konverents, kus osales samuti Toomas Mihkelson.

2. Euroopa Patsientide Foorum (EPF) üldkoosolekul Brüsselis 13.-14.04 ja kongressil Brüsselis 12-14.11 osales EPIKoja esindajana nõustaja Kristi Rekand. EPF-i digitaalse tervishoiu töörühmas esindab EPIKoda Eesti Põletikulise Soolehaiguse Seltsi juhataja Janek Kapper. Janek Kapper osales samuti 27.11 Haagis, Hollandis Digitaalse tervise töörühmas, kuhu EPF võimaldas osalemist ühel esindajal EPF liikme kohta.

3. Euroopa Komisjoni puuetega inimeste õiguste konventsiooni teemaline WorkForum toimus 13.05 Brüsselis, millel osales Toomas Mihkelson. Keskenduti Euroopa Parlamendi valimistele, konventsiooni praktilise rakendamise ja vaidemehhanismide olemasolule ning seotusele teiste konventsioonidega (nagu nt. CEDAW).

4. Puuetega inimeste päevale pühendatud EL tasandi üritus toimus Brüsselis 28.-29.11. Tänavusel Puuetega inimeste päeva üritusel leidis Tartu linn äramärkimist kui ligipääsetav linn 2020. kategoorias kodanikesksete ligipääsetavuse lahenduste loomine. Access City Award ehk Euroopa ligipääsetava linna riikliku tasandi zürri töös osalevad EPIKoja poolt Monika Haukanõmm ja Meelis Joost. Siseriiklik zürri töötab vaid juhul, kui liikmesriigist on taotleja. Brüsselis toimunud üritusel osales EPIKoja võrgustiku liige Valmar Ammer Eesti Seljaajusonga ja Vesipeahaigete seltsist.

6. EPIKoja esindaja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees Meelis Joost on komitee juhatuse liige, mis tähendab põhjaliku ülevaate andmist kõigile Eestist määratud komitee liikmetele komitee värsketest algatustest. EPIKoja esindaja on samal ajal ka välissuhete sektsiooni asepresident ning oli seoses 2019 Europarlamendi valimistega Eestis 2.05 Euroopa Komisjoni Eesti esinduses toimunud ümarlause peamine vedaja.

7. 18.04 kohtus EPIKoja tegevmeeskond tockholmis asuva Põhjamaade Healukeskuse puudevaldkonna spetsialisti Maria Montefuscoga.

5.12-13.11 toimus Tallinnas Põhjamaade Ministrite Nõukogu puudevaldkonna alakomitee kohtumine Balti riikide puuetega inimeste organisatsioonide ja sotsiaalministeeriumide esindajatega. Kohtumise teemaks oli puuetega inimeste valdkonna poliitika ja praktikad. EPIKoja poolt osalesid tegevjuht Anneli Habicht, kes tegi ka ettekande ning Pille Ruul (Eesti Vaegkuuljate Liit).

6. Õppevisiit Taani tutvumaks dementsus-sõbraliku Mariangerfjordi omavalitsusega, 4-6.11 EPIKoja esindajana osales Anneli Habicht.

7. Balti riikide puuetega inimeste organisatsioonide koolitus Vaenukuriteod ja puudega inimesed, Vilniuses 15.11, osales EPIKoja esindajana Anneli Habicht.

8. Õppevisiit Taani tutvumaks Odense teabeportaaliga spetsialistidele erivajadustega laste ja noorte abistamiseks 2-4.12.. EPIKoja esindajana osales Kristi Rekand.

(tegevused on seotud arengukava tegevustega 1.3.1- 1.3.4)

Alaprojekt 5. Info ja kommunikatsioon

Planeeritud ja I poolaastal elluviidud tegevused detailselt:

1. Ajakirja „Sinuga“ väljaandmine ja levitamine – 2 numbrit tiraažiga 700 a 44 lk, millest teine anti välja erinumbrina TÖÖLE erasektori annetuse (AS Thermory) toel. Paberajakirja levitati EPIKoja võrgustikule ja koostööpartneritele ning EPIKoja üritustel. Ajakiri on kättesaadav raamatukogudes üle Eesti. E-ajakirja levitatakse läbi sotsiaalmeedia, kodulehe ja e-uudiskirja.
2. EPIKoja veebilehe struktuuri ja sisu uuendati täielikult kasutajasõbralikumaks ja ligipääsetavamaks. On sõlmitud eelkokkulepped tõlkefirmaga materjalide heategevusliku toetuse korras tõlkimiseks vene- ja inglise keelde. Uus kodulehekülg avaldati septembri lõpus. 1.10-16.12 oli 8254 unikaalset külastust, neist 55% on liikunud EPIKoja kodulehel edasi alamleheküljelt, kuhu nad on esmalt saanud. Perioodil külastati kokku 29776 alamlehekülge, laeti alla 453 faili, liiguti edasi 1379 viidatud välislingile ning otsingut on kasutatud 506 korda.
3. EPIKoja Facebook kodulehe haldamine. FB kodulehel oli 20.12 seisuga 1972 meeldimist ja 2077 jälgijat (30.06.19 oli 1847).
4. EPIKoja e-uudiskirja koostamine ja levitamine 1 x kuus. Tellijaid 523 (30.06 oli 507), uudiskirja avamisprotsent ca 40 (aasta suurim 46,5%), klikitud uudiseid 13,4%.
5. Taskuhäälingu saated (podcastid), ilmus 3 episoodi:
 - 1) ÜRO PIK variraport (113 kuulamist Spotify ja Libsyn + 13 Youtub);
 - 2) Ligipääsetav laulu- ja tantsupidu (99 kuulamist Spotify ja Libsyn + 44 Youtube);
 - 3) Puudega inimeste õiguste kaitse KOV tasandil (26 kuulamist Spotify ja Libsyn + 86 Youtube. Statistika ei hõlma Apple kasutajaid.Podcastid on kättesaadavad ka erinevates podcasti rakendustes, märksõna EPIKoja podcast Podcastide tootmine kui esmakordne projekt EPIKoja jaoks osutus prognoositust keerukamaks ja kallimaks. Esialgu planeeritud 5 asemel toodeti 3.
6. Kommentaarid, pressiteated, sõnavõtted ja artiklid meedias – 45
7. Puudega laste vanemate käsiraamatu „Teekond erilise lapse kõrval“ eestikeelse (4000 eks) kolmanda ja venekeelse (3000 eks) teine kordustrukk ja levitamine.
8. EPIKoja strateegiliste koostööpartnerite konsulteerimine puudega inimestele suunatud infomaterjalide koostamisel: nt SKA erihoolekande teenuse teatmik, SKA teavituskiripuude otsus.

(tegevused seotud arengukava tegevustega 2.2.3, 2.3.3, 2.4.3, 2.5.1, 2.5.3; 3.1; 3.2 ja 3.4)

Lisaks:

- Tallinna linnale ligipääsetava turismi alalehekülje koostamine Visit Tallinn portaali <https://www.visittallinn.ee/est/turist/avasta-tallinna/artiklid-soovitused/ligipaasetav-tallinn>
- Partnerlus SA Innove poolt rahastatud projekti "Erivajadustega inimestele telefonipõhise nõustamis- ja suhtlemisteenuse väljaarendamine - väikeprojekt" raames OÜ Kontaktikeskuse projektis.. EPIKoda panustas erivajadustega inimestele telefonipõhise nõustamis- ja suhtlemisteenuse osutamise kontseptsiooni väljatöötamisse. Projekt lõppes

aprillis 2019.

Alaprojekt 6. Toompuiestee 10 haldus

Planeeritud ja I poolaastal elluviidud tegevused detailselt:

1. Tööruumide, hooviala ja parkla haldus ja hooldus EPIKoja ja Toompuiestee 10 asuvate EPIKoja liikmesorganisatsioonide tegutsemise eelduste säilitamiseks ja edendamiseks
2. Seminari-, ja koosolekuruumide haldus ja hooldus EPIKoja liikmesorganisatsioonide ja koostööpartnerite huvikaitse- ja arendustegevuse võimaldamiseks

Toompuiestee 10 hoone, milles tegutseb lisaks EPIKojale 7 liikmesorganisatsiooni ja SA Eesti Puuetega Inimeste Fond, on ligipääsetav - teisele korrusele pääseb invatõstukiga. Kõigil liikmesorganisatsioonidel on võimalik kasutada kohtumiste, koosolekute kui ka suuremate ürituste korraldamiseks EPIKoja saale, mis mahutavad kuni 60 inimest ja on varustatud kaasaegse tehnika, WiFi ja silmusvõimendiga. Maja hoovis on tasuta parkla u 20 autole. Lisaks osutatakse hoones õigus- ja psühholoogilise nõustamise teenust, töövõime hindamise ja puude tuvastamise nõustamise teenust, sotsiaalnõustamist, tööhõivealast konsultatsiooni ning pimemassööride teenust.

Lisaks:

- I poolaastal remonditi vabatahtliku koostöö raames Tallinna Ehituskooliga Toompuiestee 10 krundi paekivist piirdeaed.

Täiendavalt käesoleva vahearuande aluseks olevale tegevusprojektile jätkasime ja jätkame 2019. aastal järgmiste projektide elluviimisega:

1. **KÜSK AH-18 projekt** Eesti Puuetega Inimeste Koja sisemine sära
(*seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2 ja 3*)

Projekti teema ja eesmärk: Tõsta Eesti Puuetega Inimeste Koja (EPIKoja) kui katusorganisatsiooni tegevmeeskonna ja EPIKoja liikmesorganisatsioonide eestvedajate motiveeritust ja omavahelist koosvõimekust saavutamaks kõrgemat tegevusvõimekust puuetega inimeste huvikaitsetöös.

Projekti rahastaja ja voor: Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA, vabauhenduste 2018. aasta arenguhüppe taotlusvoor

Projekti elluviimise aeg: 01.09.18-30.04.19

Projekti toetuse summa: 9775.- kogu perioodi ulatuses kokku

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 650.- kogu perioodi ulatuses kokku

Projekti raames viidi 2019. aastal läbi 2 EPIKoja liikmesorganisatsioonidele suunatud liikmeklubi kohtumist Pärnus (14 osalejat) ja Jõhvis (17 osalejat).

Pärnus toimunud liikmeklubi teemaks oli kuidas toetada ja tagada liikmesühingute jätkusuutlikku arengut ning viidi läbi minikoolitus hemofiilia teemal. Jõhvis toimunud liikmeklubis keskenduti teenuste osutamise teemaatikale ning saadi minikoolituse raames ülevaade psüühikahäiretest.

Toimus 22 osalejaga EPIKoja liikmesühingute esindajate ja EPIKoja meeskonna koolituspäev „Enesemotiveerimise kunst“, mille eesmärk oli eesmärgiks oli aidata osalejatel töö juures üles leida tema jaoks olulised lisamotivaatorid töötasu kõrval ja neid iseenda motiveerimiseks teadlikult kasutada.

2. Õigusnõustamise projekt Erivajadustega isikute õigusnõustamise kättesaadavuse parandamise tagamine 2017 – 2019
(seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 1 ja 2)

Projekti teema ja eesmärk: Tagada erivajadustega isikutele õigusnõustamine ja abistamine igapäevasel ametiasutustega suhtlemisel ning asjaajamisel.

Projekti rahastaja ja voor: Justiitsministeerium, erivajadustega inimeste õigusnõu konkurss <https://www.just.ee/et/erivajadustega-inimeste-oigusnou-konkurss>

Projekti elluviimise aeg: 01.04.17-31.03.20

Projekti toetuse summa: 250 000.- (sellest 2019 aastal 49 998 .-) (250 000 eur on arvestatud 5 aasta summana)

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

01.04.2019 algas projekti kolmas tegevusaasta. Õigusabi sisu loob EPIKoja koostööpartnerina SA Õigusteenuste Büroo (ÕTB).

01.04.2019 algas projekti kolmas tegevusaasta. Õigusabi sisu loob EPIKoja koostööpartnerina SA Õigusteenuste Büroo (ÕTB).

2019. aasta jaanuarist detsembrini osales teenusel kokku 873 sihtgruppi kuuluvat isikut, lisaks osales 253 inimest 8 eri õigusvaldkondi tutvustavates loengus üle Eesti.

Jätkuvalt on õigusemuredest esikohal perekonnaõigus (mh. väga palju elatisevaidlusi ja hooldusõiguse jagamist, aga ka lahutuse ja varajagamise probleeme), võlasuhted (laenud, üürisuhted).

2018.a. algas täitemenetluse kaasuste kasv ja see on jätkuvalt sage teenuse otsimise põhjus. Et aja- ja töömahukat koostööd on palju, siis on üsna sagedasti tööd juhendamise ja abistamisega tsiviilkohtumenetluse asjades (kirjalikes menetlustes vastuste, seisukohtade jm koostamisabi, juhendamisabi, selgitamisabi).

Peamine osa õigusabist toimus kohtumisega õigusnõustamise teel. Juhtumite lahendamisel rakendati vajadusel ka veebisilda (Skype), õigusinfot jagate ka telefonitsi ja veebinõustamise teel.

Võrdsema kohtlemise tagamiseks on projekt võimalikult üle-eestiliseks disainitud. Lepingupartneri juristid on läbi viinud nõustamisi 15-s ligipääsetavas nõustamiskohas üle Eesti koostöös maakondlike puuetega inimeste kodadega. Projekt on planeeritud kestma 2022.a märtsini. 02.05.19 kohtusid EPIKoja ja ÕTB esindajad Justiitsministeeriumi esindajatega, et anda ülevaade projekti kulust ning arutada projekti jätkamise võimalusi alates 2020 aprillist, kui esmane koostööperiood lõpeb. Aasta lõpus saime kinnituse, et lepingut pikendatakse kuni märtsini 2022.a.

3. Töövõime hindamise ja puude tuvastamise nõustamise teenus (Töövõime hindamise nõustamise projekt) (seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2)

Teenuse eesmärk: tagada täiendav ja sõltumatu tugisüsteem töövõime ja puude raskusastme hindamist puudutavate küsimuste lahendamiseks

Teenuse rahastaja: Sotsiaalministeerium ja SA Innove vahendusel Euroopa Sotsiaalfond (Euroopa Sotsiaalfondi toetuse andmise tingimused „Töövõime süsteemi toetavad tegevused“.)

Teenuse osutamise aeg: 01.08.17-31.12.20

(Eeldatav) toetuse summa: 34 526.00 2019. aastal, kogu perioodi ulatuses kokku eeldatavalt 124 757.00

Eesti Puuetega Inimeste Koda alustas alates augustist 2017 täiendava nõustamisteenuse pakkumist töövõime või puude raskusastme hindamist taotlevatele isikutele ja nende seaduslikele esindajatele. Teenuse eesmärgiks on tagada täiendav ja sõltumatu tugisüsteem töövõime ja puude raskusastme hindamist puudutavate küsimuste lahendamiseks.

Nõustamist pakuti kontaktkohtumise, e- posti ja telefoni teel. Kokku nõustati 2019. aastal 288 klienti.

Keskmine otsesele nõustamistegevusele kulunud aeg ühe kliendi kohta oli 187 minutit, kokku 897 tundi.

Jätakuvalt suurem osa nõustamistest seondus vaiete esitamisega Eesti Töötukassa ja Sotsiaalkindlustusameti otsustele. Suurenes vaiete esitamise arv Sotsiaalkindlustusameti otsustele. Palju oli ka pöördujaid, kes soovisid lihtsalt arutada, kuidas asjakohane on vaide esitamine. Pöördumisi oli ka seoses korduvhindamise perioodil taotluse esitamisega, seda eelkõige nõustamisteenusel juba käinud klientide puhul. Jätakuvalt oli kliente, kes vajasis lihtsalt võimalust rääkida oma terviseprobleemidest, rahuolematusest seoses töövõimereformiga kaasnevate muudatustega jms ning kes vajasis vastavalt siis toetamist ja jõustamist. Märkimist väärib, et koostööpartnerite teadlikkus teenusest on suurenenud, suunatakse kliente kas lihtsalt toetamise eesmärgil või konkreetselt seoses asjaajamisega.

Lisaks nõustati kliente Eesti Töötukassa poolt 2019.a. aprillis ja septembris korraldatud töö- ja karjäärimesil Tallinnas ning individuaalselt Viljandis ja Tartus toimunud nõustamispäeval. Esitatud on ettekanne nõustamisteenuse põhjal Eesti Kutsehaigete Liidu konverentsil Pärnus, osaletud Eesti Pimedate Liidu puude raskusastme tuvastamise teemalisel ümarlaul ning panustatud erinevates valdkondlikes töögruppides. Nõustamisteenuse kohta on ilmunud artiklid Eesti Psoriaasiliidu väljaandes "Ketu" ja Eesti Pimedate Liidu väljaandes "Valguse Kaja".

4. Käsiraamatu kordustrüki projekt

(seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2).

Projekti teema ja eesmärk: Puudega laste vanemate käsiraamatu „Teekond erilise lapse kõrval“ kättesaadavuse parandamine

Projekti tegevused: käsiraamatu „Teekond erilise lapse kõrval“ parandatud ja täiendatud kordustrüki ja e-raamatu väljaandmine.

Projekti rahastaja: eraannetajad, Haridus- ja Teadusministeerium

Projekti elluviimise aeg: 01.01-31.12.2019

Projekti toetuse summa: 1929.22 (eraannetajatelt) ja 9000.00 (HTM)

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

2016. aastal eesti keeles ja 2017. aastal vene keeles avaldatud käsiraamatu esmane, 1. ja 2. kordustrükk oli lõppenud, kuid lapsevanemate ja ka valdkonna spetsialistide nõudlus raamatu järele püsib. 3. kordustrüki ettevalmistamisel viidi käsiraamatu sisu kooskõlla vahepeal oluliselt muutunud seadusandlusega. 2019. aastal anti välja 4000 eestikeelse ja 3000 venekeelset raamatut ning alustati levitamist, mis jätkub 2020. aastal.

5. Variraporti kättesaadavuse projekt (*seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 1 ja 3*).

Projekti eesmärk: Tagada viipekeelt emakeelena kasutavatele kuulmispuudega inimestele ligipääs kokkuvõttele ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni täitmise variraportist.

Projekti tegevused: variraporti lühiversiooni väljaandmine viipekeelse videona

Projekti rahastaja: annetajad

Projekti elluviimise aeg: 01.01-31.12.2019 – pikeneb 2020. aastasse

Projekti toetuse summa: 1965.-

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

I poolaastal on variraport lühendatud ning võetud hinnapakumine töö teostamiseks. Hinnapakumisest selgus, et kogu variraporti väljaandmine viipekeelse videona ületab projekti rahalisi võimalusi ligikaudu 3-4-kordselt. Koostöös Eesti Kurtide Liiduga ollakse koostamas vähendatud mahus lähteülesannet tegevuse elluviimiseks 2020. aastal

6. Thermory arendusprojekt (*seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2*)

Projekti eesmärk: Toetada vähenenud töövõimega inimeste töölerakendamist.

Projekti tegevused: Ajakirja Sinuga erinumbri ja taskuhäälingu „Tööle!“ väljaandmine, arendustegevuse vähenenud töövõimega inimestele.

Projekti rahastaja: Thermory AS

Projekti elluviimise aeg: 01.07-31.12.2019 – pikeneb 2020. aastasse

Projekti toetuse summa: 10 000.- (heategevusliku annetusena)

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

Detsembris 2019 anti välja „Sinuga“ ajakirja erinumber „Tööle“. Töö-erinumbri eesmärk on julgustada, toetada ja juhendada vähenenud töövõimega inimesi tööturule siirduma ja seal püsima. Ajakirja levitamine koostööpartneritele ja EPIKoja liikmesorganisatsioonidele algas 2019. aastal ja jätkub 2020, mil planeeritakse täiendavaid arendustegevusi (sisu täpsustub) vähenenud töövõimega inimestele.

7. Erasmus+ rahvusvaheline noortevahetuse projekt „(In)visible souls behind the masks“ (*seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2*).

Projekti rahastaja ja voor: Erasmus+ Euroopa Noored, SA Archimedese Noorteagentuur. Noorte ja noorsootöötajate õpiränne (KA1)

Projekti elluviimise aeg: 06.01.2019- 05.07.2019

Projekti toetuse summa: 18 154.00 EUR

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 1007,12 EUR

Projekti teema ja eesmärk: toetada noorte aktiivset osalust ühiskonnas, luues keskkonna, milles noored saaksid kasvada eneseteadlikumaks enda võimekusest, ning innustama tegema seda, mida nad armastavad.

Tegevused: Projekti raames toimus ettevalmistavad tegevused, noorte vahetuse ettevalmistav kohtumine, noortevahetus Kihnus, esinemine Rakveres Puuetega Inimeste Kultuurifestivalil ning järeltegevused.

Ettevalmistaval kohtumisel 23.03-26.03 osalesid esindajad Hollandist, Itaaliast, Hispaaniast ning Eestist. Ettevalmistava kohtumise käigus vaadati üle noortevahetuse toimumispaik, täpsustati tegevusprogramm ning jaotati ülesanded.

Noortevahetus toimus 19.05 – 28.05. Projekti raames osalesid noorte grupid Hollandist, Itaaliast, Hispaaniast ning Eestist - kokku koos grupijuhtide ning saatjatega 26 inimest. EPIKoja poolseteks eestvedajateks olid Marit Lepp Eesti Kogelejate Liidust ja Jakob Jõgisuu Eesti Pimedate Liidust/Põhja-Eesti Pimedate Ühingust. Vabatahtliku projektijuhina tegutses Eero Kiipli EPIFondist. Noortevahetuse käigus toimusid õpitoad ning arutelud teemadel: võrdsed võimalused ühiskonnas, kultuuride vaheline õppimine, kuidas ja miks toimub sildistamine ning kuidas leida endas julgust olla see, kes sa oled.

Noortevahetuse käigus sündis etendus „(In)visible souls behind the masks“, millega kogu grupp esines Rakvere teatri suurel laval 25.05.

Projekti käigus oli noortel võimalus luua ise töötubasid, osaleda loovates tegevustes ning esitleda enda loodud suurema publiku ees. Lisaks õppisid noored tegutsema erinevate võimekusega noortegrupis ehk noorte koostöösus suurenes. Erasmus+ programmi prioriteetideks teiste hulgas on vähemate võimalustega noorte kaasamine ja mitmekesisuse ning inimõiguste edendamine ühiskonnas. Noortevahetusel osalesid vähemate võimalustega noored, seda just erivajadustest tingituna. Projekti tagasiside oli väga positiivne, kõik planeeritud tegevused said teostatud. Eesti poolne algatusgrupp leidis kokkuvõtval koosolekul, et tulevikus peaks sarnase projekti uuesti ellu kutsuma.

2019. aasta I poolaastal lisandusid:

8. EPIFondi soetuste projekt EPIKoja kommunikatsioonialase tegevusvõimekuse arendamine (seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 3)

Projekti eesmärk: Projekti eesmärk on suurendada kommunikatsioonialast tegevusvõimekust rakendades kaasaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid.

Projekti rahastaja: HMN/ SA Eesti Puuetega Inimeste Fond, investeeringute ja soetuste taotlusvoor

Projekti elluviimise aeg: 15.03- 30.06.2019 – pikenes 30.11.19

Projekti toetuse summa: 3891.60.-

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 1003.20

Projekti raames soetatati EPIKojale kaasaegne videotehnika, mis võimaldab EPIKojal enda korraldatavatest erinevatest sündmustest (konverentsid, infopäevad, seminarid, koolitused, üldkoosolekud, jne) edastada videopildina otseülekannet erinevatesse sotsiaalmeedia kanalitesse, kus neid on võimalik järgida vastavalt ürituse spetsiifikale kas EPIKoja liikmesühingute esindajatel või siis avalike ürituste puhul kõigil huvilistel. Soetatav videotehnika võimaldab tulevikus EPIKoja ruumides filmida erinevaid videoklippe, tutvustamaks EPIKoja ja võrgustikus olevate liikmesühingute erinevaid tegevusi, teenuseid, seisukohti vms, et muuta EPIKoja väliskommunikatsioon mitmekesisemaks ja atraktiivsemaks ning laiendada teavitustööd sihtgrupi hulgas.

9. EPIFondi investeeringute projekt Eesti Puuetega Inimeste Koja hoone ligipääsetavuse parandamine (seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 3)

Projekti eesmärk: Projekti eesmärgiks on muuta Eesti Puuetega Inimeste Koja koolitus- ja arenduskeskuse hoone ligipääsetavamaks nii nägemis- kui liikumispuuetega inimestele

Projekti tegevused 2019. aastal: Koostatakse Toompuiestee 10 maja ligipääsetavuse projekt, kujundatakse ja paigaldatakse hoonega seotud sildid ja viidad, vahetatakse välja hoone välisuks ja veranda siseuks ning rajatakse väline betoonist juhttee.

Projekti rahastaja: HMN/ SA Eesti Puuetega Inimeste Fond, investeeringute ja soetuste taotlusvoor

Projekti elluviimise aeg: 01.04- 30.11.2019 – pikeneb kuni 31.01.20

Projekti toetuse summa: 29 810.-

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 1600.-

Projekti raames on 2019. aasta lõpuks valminud hetkel ligipääsetavuse projekt, kujundatud hoonega seotud sildid ja viidad. Projekti elluviimise tähtaeg lükkub edasi seoses pikenenud kooskõlastusringiga eri ametkondade vahel (sh. Muinsuskaitseamet) ja saadud tagasisidele põhjal algsete plaanide muudatuste sisseviimisega. Ülejäänud projekti tegevused (hoone väliskuse ja veranda sisekuse väljavahetamine, väline betoonist juhttee paigaldus, siltide ja viitade paigaldus) viiakse ellu 2020.a. jaanuaris.

10. Laulu- ja tantsupeo ligipääsetavuse projekt (seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2)

Projekti teema ja eesmärk: Nägemis- ja kuulmispuudega inimestele ligipääsu ja osasaamise tagamine juubelilaulu- ja tantsupeost

Projekti rahastaja ja voor: Kultuuriministeerium (riigieelarveline toetus), Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA

Projekti elluviimise aeg: 20.05.19-31.07.19

Projekti toetuse summa: 17123.-

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

Projekti tulemusena tagati ligipääs nägemis- ja kuulmispuudega inimestele Eesti ühele olulisimale sündmusele XXVII laulu- ja XX tantsupeole "Minu arm" ning teleülekannetele.

Erinevate ligipääsetavate materjalide ja teenuste (taktiilsed tantsupeo joonised, punktkirjas laulupeo kava, tantsupeo kirjeldustõlge ja laulupeo viipekeelne tõlge) toel said sihtgrupi liikmed osa peo kunstilisest poolest – tantsupeo peaproovist 04.07 ja teleülekandest 5.07 ning laulupeost 07.07 ja veebiülekandest 07.07. Erivajadustega külastajatele oli suunatud eraldi infotolk 04.07 tantsupeo peaproovil ja 07.07 laulupeo kontserdil. Projekt viidi ellu koostöös Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Eesti Pimedate Liidu, Eesti Kurtide Liidu, Eesti Vaegkuuljate Liidu, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu, Tantsupeo muuseumiga ja ERR-ga. Projekt sai väga suure tähelepanu meedialt – 25 kajastust eri kanalites.

11. Hambaarstide koolituste projekt. Koolitused hambaarstidele ja -assistentidele (seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2)

Projekti eesmärk: Koolituste eesmärk oli avada sügava füüsilise ja vaimse puudega inimestele hambaravi osutavatele hambaarstidele eri puuete olemust, nende avaldumist ja põhjuseid; toetada hambaarstide arusaamist puudega patsientide erivajadustest ja õppida kohandama suhtlemist puudega patsientidega

Projekti tegevused 2019. aastal: 10 koolituspäeva

Projekti rahastajad: Haigekassa/ Unimed Klinikumid OÜ

Projekti elluviimise aeg: 01.04-30.11.2019

Projekti toetuse summa: 15 794.-

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

Toimus kokku 10 koolituspäeva 08.04, 12.04, 16.04, 06.05, 14.05, 25.09, 09.10, 14.10, 31.10 ja 19.11, millel keskenduti vaimse tervise probleemidega, autismispektri häirega, sügava vaimupuudega, dementsuse diagnoosiga ja liikumispuudega patsiendiga suhtlemise temaatikale hambaravi kontekstis. Kui 2019.a. 1. poolaastal toimusid koolitused Tallinnas, siis 2. poolaastal viidi koolitused läbi lisa Tallinnale ka Tartus, Pärnus ja Jõhvis. Koolituspäevadel osales kokku 207 hambaarsti ja -assistenti.

Koolitajateks olid EPIKoja liikmesorganisatsioonide ja toetajaliikmete esindajad - Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit, Eesti Autismiühing, Arengukeskus Avitus ning lisaks Viljandi haigla ja Lääne - Tallinna Keskhaigla esindajad. Koolituste projektijuht oli Tauno Asuja.

Koolitused ja koolitajad said osalejatelt väga hea tagasiside.

2019 a I poolaastal esitatud rahastustaotlused:

12. KÜSK AH-19 ettevalmistava taotlusvooru projekt EPIKoja muutuste juhtimise tegevuskava ettevalmistamine (*seotud arengukava strateegilise eesmärgiga 2 ja 3*)

Projekti eesmärk: Projekti eesmärk on organisatsiooni arenguhüppe tegevuskava, mis toetaks katusorganisatsiooni ja võrgustiku toimetulekut eesseisvate väliskeskonnast tingitud muutustega.

Projekti tegevused 2019. aastal: Projekti käigus analüüsiti EPIFi puuetega inimeste organisatsioonide rahastamise ja huvikaitse uuringu lõpptulemusi, et kaardistada võrgustiku peamised arenguvajadused muutuste juhtimisel. Lisaks viidi läbi EPIKoja liikmesühingute esindajate mini-uuring, leidmaks vastuseid küsimustele, mida võrgustiku esindajad vajavad, et muutustega toime tulla, et säilitada organisatsioonide jätkusuutlikkus ja püstitatud eesmärkide saavutamise. Projekti lõpuks koostatati arenguhüppe tegevuskava võrgustiku jätkusuutlikku tegevuse tagamiseks.

Projekti rahastaja: Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA, vabaihenduste 2019. aasta arenguhüppe ettevalmistav taotlusvoor

Projekti elluviimise aeg: 01.08.19 – 30.11.19

Projekti toetuse summa: 3358,42

EPIKoja rahalise omaosaluse summa: 0.-

EPIKoja suvekooli raames viidi läbi EPIFondi puuetega inimeste organisatsioonide rahastamise ja huvikaitse teostamise uuringu vahetulemuste tutvustamine liikmesühingutele esindajatele ja arutelu. Arutelu tulemusena täiendati uuringu vahetulemusi.

Projekti raames toimus EPIFi puuetega inimeste organisatsioonide rahastamise ja huvikaitse uuringu lõpptulemuste analüüs, mille raames kaardistati arenguspetsialisti poolt võrgustiku peamised arenguvajadused muutuste juhtimisel. Arenguspetsialist sõnastas antud analüüsi põhjal küsimused, millele uuring vastust ei anna, kuid millele arenguhüppe tegevuskava luues oli vajalik vastused leida.

Oktoobris viidi läbi EPIKoja liikmesühingute mini-uuring- kaks fookusgrupi intervjuud, kus ühes osalesid üle-Eestilise liidu esindajad, teises nelja maakondliku puuetega inimeste koja esindajad. Antud fookusgrupi intervjuudelt saadud vastused olid üheks sisendiks arenguhüppe tegevuskava koostamisele.

Projekti lõpuosas viidi läbi arenguhüppe tegevuskava aruteluseminar täiendamaks ettepanekuid muutuste juhtimise tegevuskavasse, mis keskendus organisatsiooni välistingimustest tulenevate muutustega toimetulekule.

Projekti tulemusena valmis mini-uuringu raport.

3.2. Ettevalmistused

Palume kirjeldada ettevalmistusi projekti elluviimiseks

EPIKoja aastase tegevusprogrammi prioriteedid toetuvad EPIKoja põhikirjale ja arengukavale ning on sõnastatud kaasates EPIKoja 48 liikmesorganisatsiooni. Alaprojektide ja lisaprojektide ettevalmistuste ja tegevuste läbiviimise eest vastutab alaprojekti juht või tegevjuht. Kõik tegevused arutatakse läbi meeskonnas, raamatupidamisteenuse osutajaga ning kooskõlastatakse tegevjuhi ning juhatuse esimehega. Projekt tervikuna kinnitatakse juhatuses.

- Huvikaitses ja poliitikakujunduses osalemiseks ja EPIKoja seisukohtade esitamiseks erinevatele osapooltele eelneb materjalide läbitöötamine, edastamine võrgustikule, esitatud ettepanekute koondamine ja täpsustamine ning seejärel koondarvamus väljatöötamine ning esitamine.
- Arendustegevuste korraldamiseks kaasame liikmesorganisatsioone, et saada teada nende soove ja vajadusi, millised on liikmesorganisatsioonide arenguvajadused.
- Alaprojektide ja tegevuste ettevalmistusprotsess hõlmab kontseptsiooni loomist, sisutegevuste ja eelarve detailset planeerimist, meekonnatööd, teavitamist, info kajastamist kodulehe, Facebook kodulehe, uudiskirja ja liikmete meililisti vahendusel ning aruandlust. Projekti ettevalmistavate tegevuste töökeskkonnana kasutatakse ka Google Drive pilveteenust.

3.3. Praktiline korraldus

Palume kirjeldada praktilisi tugitegevusi (transport, side jms)

Tallinnas Toompuiestee 10 asuvas EPIKoja kasutuses olevas hoones on väga head võimalused tegevuste läbiviimiseks ning igapäevase administreeriva töö tegemiseks. Majas on suur ja väike saal-seminariruum, kokku mahutab maja kuni 60 inimest, mistõttu on huvikaitse-, info- ja arendustegevuste läbiviimine EPIKoja liikmesorganisatsioonidele ja puuetega inimestele oluliselt lihtsam ja pingevabam. Maja on ligipääsetav ratastoolis inimestele. Kohapeal on olemas WiFi, arvuti, telefonikasutamise võimalus ka maja külalistele. Suures saalis on suur internetiühendusega televiisor, mis võimaldab läbi viia virtuaalseid koosolekuid. Lisaks on suur saal varustatud vaegkuuljate tarbeks mõeldud silmusvõimendi süsteemiga. Tänu EPIFondi 2019. investeeringute ja soetuste vooru toetusele soetati videotehnika, mis võimaldab edastada EPIKoja sündmustest (nt infopäevad) avalikku või liikmetele suunatud veebi-videopilti ning toota järelvaadatavaid salvestusi. Maja ees parkla ligikaudu 25 autole. Sündmuste planeerimisel ja võrgustiku kaasamisel kasutame lisaks traditsioonilistele viisidele vabavaraalisi veebipõhiseid tööriistu (nt Google Drive), mis kiirendavad ja tõhustavad tööprotsesse.

3.4. Saavutused

Kas saavutati püstitatud eesmärgid?

Loeme 2019 aastaks planeeritud projekti tegevused üldiselt plaanipäraselt läbiviiduks ja eesmärgid

saavutatuks. Erandina tekkis töö teostaja tiheda töögraafiku, samuti liiga optimistlikult planeeritud eelarve tõttu takistusi uudse tegevuse *podcastide* tootmisel planeeritud mahus – planeeriti 5, avaldati 3.

2019 olulisemad saavutused/tegevused.

Koostöös Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA, Kultuuriministeeriumi, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, ERR-i ja EPIKoja liikmesorganisatsioonidega ning Kultuuriministeeriumi rahastusel muutsime **üldlaulu- ja tantsupeo esmakordselt ligipääsetavaks** nägemis-, kuulmis- ja liikumispuudega inimestele.

2019. aasta mõjukaim rahvusvaheline saavutus oli ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni täitmise **variraporti** esitamine ÜRO puuetega inimeste õiguste komiteele 13.02 ning videokonverentsi vahendusel eelkaitsmine 9.04. Peale tutvumist riigi raporti ja EPIKoja variraportiga koostas komitee **soovitused Eesti riigile**, millele riik omakorda vastas. Konventsiooni teema jätkub 10-12.03.20, mil toimub riigi raporti kaitsmine komitees, millel osaleb ka EPIKoja esindus. Oluline saavutus EPIKoja huvikaitsetegevuse jaoks on, et mitmed meie variraportis ja eelkaitsmisel käsitletud küsimused on riigile sõnastatud soovitustes kajastamist leidnud. Kokkuvõtlik lugemine puuetega inimeste olukorrast ilmus EPIKoja tegevjuhi Anneli Habicht sulest aasta lõpus **Inimõiguste aruandes 2020**.

Jätkus tihe **koostöö õiguskantsleriga**, kes teostab alates 01.01.19 ÜRO konventsiooni järelevalvet. Õiguskantsleri esindaja osales variraporti eelkaitsmisel, lisaks käsitlesime koos DigiDoc4, valimiste ja ühistranspordi ligipääsetavuse ning laste puude tuvastamise probleeme. Loodetavasti suure tulevikumõjuga KOV sotsiaalkaitsele on 9.12 avaldatud **Riigikohtu lahend**, milles selgitati õiguskantsleri Narva linna sotsiaalteenuseid puudutavat taotlust lahendades, et KOV peab arvestama inimeste põhiõigusi ning täitma sellele seadusega pandud kohustust tagada sotsiaalteenuste osutamine.

2019. aastal astus Eestis ametisse uus valitsus. EPIKoja juhatuse esimees ja tegevmeeskond kohtus 11.06 uue **sotsiaalministri Tanel Kiikiga**, et selgitada peamisi kitsaskohti sotsiaal, tervishoiu- ja töövaldkonnas ning tutvustada EPIFondi kui pikaajast EPIKoja võrgustiku rahastuse korraldajat.

Huvikaitse valdkonnas esindasime puuetega inimeste ja krooniliste haigete õigusi mitmes töörühmas sotsiaalministeeriumi eestveetava projekti „**Pikaajalise hoolduse korralduse ja erivajadusega inimeste poliitika kaasajastamine**“ raames. Muudatusi planeeritakse teenuste korralduses ja rahastuses, puude tuvastamise meetodikas, abivahendite ja rehabilitatsioonisüsteemis. Lisaks osaleme Riigikantselei Innovatsioonitiimi teenusedisaini programmi puude määramise protsessi lihtsustamise töörühmas ning Haridus- ja Teadusministeeriumi kaasava hariduse projektitaotluste hindamiskomisjonis.

Töötukassa ja Sotsiaalkindlustusametiga koostöös oleme valmistanud ette puudetaotluste ja töövõime hindamise taotlusvormide kaasajastamist, samuti otsuste ja teenuste infomaterjale. Koostöös haigekassaga oleme korraldanud puuetega inimeste tasuta hambaravi võimaluste laienemise teavitustööd.

Meie **kodulehekül** www.epikoda.ee on 2019. aastast täiesti uus nii sisult kui vormilt – kasutajasõbralikum ja ligipääsetavam kui kunagi varem. EPIKoja juhatuse liikme Jakob Rosina vedamisel käivitasime uue kommunikatsioonikanali **EPIKoja podcast**.

Uuenduskuuri läbis ka **Puuetega Inimeste Kultuurifestival**. Kevadel panustasime Eesti

Lasteaednike Liidu **kaasava alushariduse** infopäevadel ettekannetega erivajadustega laste kaasamisest.

Noortele korraldasime **Erasmus + noortevahetuse**, milles osales 26 erivajaduste noort Hispaaniast, Hollandist ja Itaaliast ja mida vedasid vabatahtlikud erivajadustega noored EPIKoja liikmesorganisatsioonidest.

EPIKoja **aastakonverents** Raplas „Elu kui dokfilmis. Kes lavastab kohaliku tasandi sotsiaalkaitset?“ tekitas sisuka dialoogi puuetega inimeste organisatsioonide ja omavalitsusjuhtide vahel.

Seoses 2019. aastal laienenud tasuta hambaravi võimalustega sügava puudega inimestele viisime koostöös Haigekassaga läbi 10 **hambaarstide koolitust** Tallinnas, Tartus, Jõhvis ja Pärnus. Äärmiselt positiivse tagasisidega koolitustel sai 207 hambaarsti teadmisi puuetega inimestega suhtlemise eripäradest.

EPIKoja käsiraamat Teekond erilise lapse kõrval jõudis Eesti Keele Instituudi **Selge sõnumi auhinna** tarbetekstide kategoorias kolme parima hulka ja EPIKojaga koostöös sai Eesti Meremuuseumi **Paks Margareeta ligipääsetavaks**.

2019. aastast väärrib veel väljatoomist, et oleme võrreldes varasemaga **kaasanud EPIKoja sisutegevustesse rohkem vabatahtlikke**. Kui ajalooliselt oleme vabatahtlike abi kasutanud peamiselt suurürituste korraldamisel, siis sel aastal on vabatahtlikud aidanud meil lisaks koostada uue kodulehekülje tekste, andmekaitse tingimusi ja kaasajastada töötervishoiu valdkonda ning viinud ellu Erasmus+ noortevahetuse projekti. Samuti õnnestus vabatahtliku partnerluse käigus remontida EPIKoja hoone krundi välispiire – appi tulid Tallinna Ehituskooli praktikandid.

Milline on olnud sihtgrupipoolne tagasiside? Millised probleemid on lahendamata ning kas on vajadus jätkutegevusteks? Palume siinkohal viidata, mis meetodil kogutud informatsiooni põhjal te eelnevatele küsimustele vastasite.

Sihtgrupi tagasiside kriitilisem osa, mida on väljendanud peamiselt pöördumistega EPIKoja poole, samuti sotsiaalmeedia vahendusel, on olnud seotud KOV sotsiaalteenuste puuetega inimeste vajadustele mittevastamise ja ebaühtlase osutamisega, laste puude tuvastamise muutunud praktikaga, suure halduskoormusega teenuste taotlemisel, digitaalse ligipääsetavusega (nt DigiDoc4 ja sellega seoses e-valimised), tööalase rehabilitatsiooniteenuse kättesaamatuse osas puuduva töövõimega töötavatele inimestele, kaitstud töö teenuse korraldusega, puuetega inimeste parkimiskaartide väärkasutusega.

Jätkuvalt on pöördumisi kohtus esindamise vajadusega (iseäranis KOV sotsiaalteenuste valdkonnas) – puudega inimesed hindavad, et riigi õigusabi kvaliteeti kohtus esindamisel ei vasta alati inimeste puudespetsiifilistele vajadustele, eriti psüühikahäiretega pöördujate puhul ning otsivad vastavat teenust EPIKojast. EPIKoja nõustamisteenused ei hõlma kohtus esindamist kuid tänuväärseks on puudega inimestel alates 2019. aastast vastavat teenust võimalik saada Händikäpp MTÜst, kuhu EPIKoda on pöördujaid ka suunanud.

EPIKoja liikmete hulgas on tekitanud segadust Hasartmängumaksu väikeprojektide taotlemise ümberkorraldused alates 01.01.2019 ning aastaste tegevusprogrammide asendumine strateegilise partnerlusega alates 01.01.2020. Mõlemad protsessid on olulise mõjuga puuetega inimeste organisatsioonide rahastamisele. Segadust on aidanud leevendada sotsiaalministeeriumi esindajate informatiivsed ettekanded antud teemal EPIKoja üldkoosolekul 10.05 ja sotsiaalministeeriumi infopäevad.

Tagasisidet oma tegevusprogrammi tegevuste edukuse hindamiseks oleme kogunud suulise ja kirjaliku tagasisidena tegevustele (nt koolituste tagasiside lehed ja e-vormid, arvamused sotsiaalmeedias).

3.5. Jätkutegevused

Kas ja kuidas on planeeritud projekti jätkutegevused?

Jätkame tegevuste elluviimist 2020 aastal vastavalt 2020. aastaks seatud prioriteetidele, lisaks oleme esitanud ning plaanime tulevikus esitada täiendavaid taotlusi nii EPIFondi kui teistesse avanevatesse taotlusvoorudesse. Oleme avatud uute algatuste läbiviimiseks, kui need kattuvad meie püstitatud eesmärkidega. Nii käesoleva kui tulevaste tegevusaastate tegevused lähtuvad EPIKoja arengukavast 2017-2023, mis omakorda tugineb EPIKoja põhikirjale.

3.6. Majanduslik külg

Kas projekti elluviimiseks otsiti ka täiendavaid ressursse? Kui jah, siis palume kirjeldada täiendava finantseerimise otsinguid ja sellega seoses tekkinud tähelepanekuid, esinenud raskuseid

EPIKoja põhikirjaliste eesmärkide elluviimiseks hoiame end kursis erinevate lisarahastuse võimalustega (ESF vahendid, Põhjamaade Heaolu Keskus, Aktiivse Kodaniku Fond, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Kultuurkapital, Euroopa Komisjon jm), võimaluse korral valmistame ette täiendavaid projektitaotluseid.

2018 aastal käivitunud ja 2019. aastal jätkunud ning 2019. aastal lisandunud edukate täiendavate projektide kohta on detailne info aruande osa 3 Elluviidud tegevused lõpus.

Üks projektitaotlus 2019. aastal osutus ebaelukaks:

EPIKoda esitas koostööprojekti Põhjamaade Heaolu Keskus taotlusvooru koostöök Põhjamaade, Baltimaade ja Loode-Venemaa puudevaldkonna organisatsioonide vahel, kuhu kaasati Rootsi, Islandi ja Gröönimaa puuetega inimeste valdkonna organisatsioonid. Projekti «Let us be smart – olgem nutikad» eesmärgiks oli keskenduda ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklile 19 – iseseisev elu ja kogukonda kaasamine, fookusega leida parimaid lahendusi, kuidas väikese rahvaarvuga ja/või hajaastustusega kogukonnas (nt. nagu Gröönimaa) ning sageli ka keerulistes kliimaatilistes tingimustes on võimalik tagada puuetega inimestele adekvaatne elatustase. Projekti koostöövaldkonna valiku puhul oli oluline roll ka Eestis hiljuti läbi viidud haldusreformil – kus 79 omavalitsust asuvad osutama puuetega inimestele kogukonnapõhiseid teenuseid, kuid kus endiselt on suured erinevused erinevate KOVide poliitikates ning lahendustes. Aastane projekt eelarvega 46 496 eurot siiski kahjuks ei saanud toetust, kuna taotlusi oli väga palju. Otsime võimalusi koostöö edasiarendamiseks ning rahastamiseks muudest allikatest, kuna koostöösoov on ka Põhjamaade poole pealt suur.

3.7. Järeldused, ettepanekud

Palume kirjeldada projekti rakendamisel ilmnunud probleeme. Kas sooviksite veelkord taolise projekti elluviimisega tegeleda?

Üldiselt oleme suutnud nii tegevuskavas planeeritud kui täiendava koormusega toime tulla ja aastaks planeeritud eesmärgid saavutada. Probleeme on tekitanud Toompuiestee 10 hoone haldamine, hooldus ning kontoritehnika ja sidevahendite haldus/hooldus. Ajalooliselt neid rolle täitnud EPIFond on ülesandest taandumas ja oleme olukorra lahendanud lisaülesannetena

peaspetsialistile.

Kinnitame, et soovime jätkata tegevuste elluviimist tulevikus. Projekt EPIKoja tegevusprogramm 2019 oli EPIKoja põhikirjaliste eesmärkide elluviimise oluline rahaline tugisammas, ilma milleta EPIKojal ei oleks õnnestunud osaleda tõhusalt poliitikakujundamisel ega avalikkuse teavitamisel. Hindame, et EPIKoja põhikirjaliste eesmärkide jätkusuutlikku saavutamist toetab oluliselt projektipõhise toetuse asendamine 3-aastase strateegilise partnerluse tegevustoetusega alates 2020.

25.